

GYULAFEHÉRVÁR.

SZERKESZTŐSEGI IRODA és
KIADÓHIVATAL:

Gyulafehérv. Tóvis-utca 167. sz.
hová minden küldemény intézendő.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI
HETILAP.

Előfizetési Feltételek:

Egész évre, házhoz küldve 4 frt
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „
Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Közgyűlés előtt.*)

Gyulafehérvár, 1888. febr. 21.

A gyulafehérvári ipartestület, mint mult számunkban jelezve volt, e hó 12-ére hirdetett közgyűlését elnapolta. A közgyűlés elnapolásának okát nem fejtegettük, ámbár, hogy arra rámutatni, az iparügy érdekében, szükség lett volna. Nem tettük azt egyfelől azért, mert nem akartunk előítéletesek lenni iparosaink ügybuzgalma hanyatlása iránt, másfelől pedig azért, hogy előbb tisztában akartunk lenni azzal, hogy a közgyűlésen jelen volt iparosok egy részének azon aggodalma, hogy a tagilletékek pontosan belettek-e fizetve a mult évben és hogy a befolyt jövedelem lelkiismeretesen kezeltetett-e? — mennyiben jogosult.

Ez utóbbira nézve elégségesnek találunk részünkről annyit megjegyezni, hogy az ipartestület előjárói közül azok, kik a pénztár vezetését, annak ellenőrzését, felülvizsgálását s más ezzel kapcsolatos terhes feladatok viselését magukra vállalták, tudatával birtak e tisztség erkölcsi súlyának s erős a meggyőződésünk, hogy ez erkölcsi súlyt nem kívánták a saját polgári becsületük aláadásával nehezebbé tenni azáltal, hogy a „közös vagyont“, mely szentebb mindennél, lelkiismeretlenül kezelték volna. — E meggyőződésünkben kezességet nyújt a kiküldött biz-

*) Iparosaink köréből vettük e cikket, melynek szívesen adunk ért lapunk hasábjain.

tos, az ellenőr, a számvizsgálók jelentése, kik saját nevük aláírásával „a pénztárt rendben és minden tételeiben helyesnek és kifogásralanul pontosnak találták.“

Szomorú igazság ugyan, hogy „a dicsőség bajjal jár“, de még szomorubb valóság lesz az, ha ilyen gyanúsításokkal szemben nem fog akadni vállalkozó, ki a dicsőség palmaágát a legkevesebbre is tudná becsülni. A mai ügyes-bajos világban pedig ezt némi figyelemre kellene méltatni, mert még az „egy akol és egy pásztor“ idejében is lesznek külön aklok és külön pásztorok, s a nyáj juhái akkor is csak úgy találnak elegendő tápot nyújtó legelőre, ha megbiznak vezetőik igazságosságában. S ott pláne, a hol az időt emésztő hivatal nem nyújt semmi kárpótlást, ha így járnak el az előjárókkal szemben, könnyen megeshetik, hogy fej nélkül fog a test maradni.

Mert a test meg fog azért maradni. Voltak ugyan sokan, a kik torokszakadtából kiabáltak, hogy „nem kell ipartestület, nincs célja az ipartestületnek, nem vesszük semmi hasznát“ stb. de mindezek tévednek, mert rendszerint azok kapnak, a kiknek nem kell, s azért kapják, mert szükségük van rá. — Tekintsenek csak körül egy keveset iparosaink, vegyék számba iparügyünk állását, mérlegeljék munkaképes erejüket más városok iparosaiéval s gondolkozzanak ezek után arról, hogy a „versenyt“ mi a csoda akaszthatja meg? Itt nem lehet egészen jogosult panaszok, hogy a fogyasztó közönség nem pártolja, nem

„A GYULAFEHÉRVÁR“ TÁRCZÁJA.

Nők a törvényszéki teremben.

— Karcolat. —

Nem nő-birákról és nő-ügyvédekről lesz szó: itt maradunk Európában. A helyett, hogy az újvilág excentrikus vívmányait mutatnók be, vessünk inkább pár röpke pillantást hazai bíróságaink termeibe s az ott megforduló hölgyvilágra. Tán ez sem lesz érdektelen.

Míg Amerika bírósági termeiben a nő otthon van, mert sok helyen már ő az ur, mint „chef du bureau“, békebíró, vagy ő a mindennapi vendég, mint ügyvéd, (egyik szerepében békéltetve a feleket, másikban összevesztve azokat!) addig az ilyenü ujtások iránt még nem eléggé fogékony Európában a nő csak mint kénytelen-kelletlen jelentkező fordul meg a törvényszéki helyiségekben.

Volt ugyan már nálunk is egy képviselő, ki bírákat, ügyvédeket szeretett volna nevelni hölgyekből is, de nem kértünk a jóból!

— Hát csakugyan komolyan akard te, hogy nőket is nevezzünk ki majd bírának? — kérdé akkor az agitátort a humorizálni szerető „öreg ur“, a haza bölcse.

— Persze! — felelte amaz, — vagy talán nem tartod őket oda valóknak?

— Nem bizom bennök! Tudod, én attól tartok hogy ha egyszer egy magamféle öreg legénynek valam csinos fiatal ember lesz a perbeli ellenfele, mindig ez nyerné meg a pört!

— Eh, hiszen te nem beszélsz komolyan.

Nem is beszélt. De hát ki is vette volna azt a kívánságot komolyan? Legföljebb csak az, a ki nem ismerte jól a nőt és még kevésbé a — törvényszéki termeket, az ő igazgató jeleneteikkel, nem igen gyöngéd természetű pöreikkel és nem mindig distingvált közönségével. Hiszen maga Toldy István is, a ki különben maga is bőviteni akarta a női foglalkozások ágait s még papnak is alkalmasnak tartá őket, (feledve persze, hogy a gyóntatáshoz titoktartás is kell!) — ez az igazán meleg keblű védője a nők igaz jogainak, szintén abban a nézetben volt, hogy a törvényszéki terembe még se vigyük be őket.

Hagyjuk meg a nőt érzelem- és kedélyvilágában, ne

támogatja, mert tapasztalatunk szerint a lakosság nagy része, előkelő és tekintélyes házak innen fedezik szükségleteiket, — nem lehet panaszuk, hogy a nyers anyaghoz drágán lehet jutni, mert hisz vasuti forgalmunk élénk — s ha e két fődolog megvan, valjon mire van még szükség? Ezt kérdezzék meg az Ipartestület tulajdonképeni céljától, mely nem lehet más, mint az iparosoknak tért nyitni a saját ügyes-bajos dolgaik megbeszélésére, módot találni azok orvoslására, fejleszteni köztük az önmívelődést, rámutatni az iparcikkek feldolgozásánál kifejthető jóízű előnyeire — s végül, a mint tervbe is van véve, a módosabb iparosok által részvényekre alapítandó iparkassa kölcsöneivel segíteni a szegényebb sorsu iparosokon. S ha az iparosok igyekezni fognak az ipartestületet kitűzött céljához juttatni, — magukat tették versenyképessé, maguknak alapítanak egy boldogabb jövőt. Nézetünk szerint tehát, mégis csak tévednek azok, kik a mult közgyűlésen olyannyira hangoztatták, hogy nem kell ipartestület.

A közgyűlés elnapolásának okát tehát abban kell keresnünk, hogy egyesek bizalmatlanok voltak az előjárók iránt, mások pedig célul tűzvé ki az ipartestület felbontását, — a kedélyek izgultak, bonyodalom kerekedett, minél fogva a közgyűlés elnapolása feltétlenül szükségesnek mutatkozott.

Pár nap mulva tartatik a második gyűlés. Ugy halljuk, hogy az iparosok nagy része nagyon sajnálja a mult közgyűlésen történeteket, s azon vannak, hogy most ezt helyrehozzák s az előjáróságot azáltal akarják kiengesztelni sértett önérzetükben, hogy továbbra is bizalmat szavaznak nekik, s újból megválasztják a volt tisztviselőket.

Jól is van ez így!

Az új ipartestületi tisztviselőknél előre is gratulálunk

Báró Eötvös József emlékezete

Zichy Antaltól.

(Tartotta az Eötvös-alap ünnepén, február 2-án.)

(Vége.)

A „*Falu jegyzője*,” régi vármegyei, rendi alkotmányunk legkiáltóbb visszaéléseit segített megdönteni s jövőre lehetetlenné tenni; a *Magyarország 1514-ben*, széle-

keserítsük el a magunk életét azzal, hogy nejeink Themis komor templomának hideg oltárán koptassák el vidámságuk és kedélyességük szinaranyát! A ki e templomba járogat áldozni, akaratlanul is rideg komolyságot és feszességet visz el onnét magával. Olyan már a levegő is a törvényszéki teremben, hogy komor hangulat ragad ott még arra is, ki csak az ablakán kukkant be.

Van azonban néha örömpercz is, téved be olykor napsugár is. Akad ott dolga nem egy fiatal, csinos nőnek és a száraz aktába elmerült hivatalnok szívesen tekint föl, ha a megszokott siető, kemény lépések helyett női ruha sunogását hallja közeledni. A nők visznek oda is olykor jókedvet és a nőknek ott járatlan viselete és zavarteljes tettei okoznak néha derűtséget a zöld asztal körül.

Ezekről az ügyes-bajos dolgaik után járó nőkről szóljon most az írás.

A külvilágban nagyon kellemes hír lehet elterjedve a törvényszéki hivatalnokokról; alighanem azt tartják rólok, hogy udvarias emberek, s innét ered, hogy sok férj a nejét küldi el pöreit sürgetni. S a megbízásnak van is sikere, mert az a szegény, szűk mellű, görnyedt hátú hivatalnok lóhaláltban siet egyik szobából a másikba, s az

sebb keretben mozog, felhat a király trónusig s az önző hazafiatlan és zsarnok olygarchiát támadja meg, mitsem törődve azzal, hogy utolsó nemzeti királyunk Zápolya bitorolt nimbusát kelle kissé alábbra szállitania; mindkét mű a szabadelvűség, a demokratia elveit hirdeti és segíti győzelemre vinni.

Mit a „Gondolatok” egyik szép lapján olvasunk: „a legmagasb mű, mint a földön elérhetünk azon öntudat, hogy mindig magas cél után törekedtünk” — azzal összevág a történelmi nagy korrajz ama zárszava, melyet a bucsuzó Lőrincz személyében nyilván maga a szerző intéz hozzánk: „A nép szabaddá nem válhatik, míg azt lelki setétség fogja körül . . . de az emberi nem ha szádok után is, el fog jutni oda! . . . Isten az ő képmására teremte az embert. Miként legyen, hogy a világból, mely felett az ember uralkodik az isteni igazság örökre kizárva maradjon?” — Ugy hiszem, nem csalódom, ha a szavakat különösen hozzánk, kik szerény pályánkon a népnevelés, az iskola a közművelődés terén táradozunk, tekintjük intézettnek.

Ezután Eötvöst, a politikust jellemzi, külön szólván Eötvösről mint hírlapíróról s mint állambölcsészről. „Itt — ugymond — átalakulási korszakunk egyik legkitünőbb alakjával állunk szemben. Az egyetlennel, kinek iratai Európa államférfiainak magaslatáig emelkedtek s hazánk határain túl is olvasókra találtak. Annál feltünőbb az oly államférfinál, ki nem annyira a tettek, mint az eszmék embere volt, s híré, nem mint Széchenyi, valami nagy vállalati sikerének, hanem tisztán írott és mondott szava hatalmának köszönhető. S egy oly nemzetnél, melynek akkor is, azóta is, nem szenvedélye, nem legelső szüksége az olvasás, Eötvöst és merész társait, — kiknek az isteni gondviselés már csak egyikét tartotta meg számunkra, közoktatásügyünk bölcs vezetője Trefort Ágoston személyében — elnevezték azonnal doctinaireknek, mely félig gunyos elnevezése lett, az élet gyakorlati szükségleteivel nem ismerős szobatudósokat, kivihetetlen ábrándok után kapkodó „jövő zenészeit” akartak érteni. Ártatlan élczek lettek volna még ezek; de sulyos váddá alakult az

a podegrás lábu öreg ur is olyanokat ugrik a lépcsőn nagy buzgalmában, hogy hölgye alig bírja követni, s jó, hogy nincs a törvényszéki épületekben veloczipéd, különben azon futkosnánk, hogy mihamarabb legyen befejezve az „Önagysága” ügye! (Ha ő excellentiája ilyen napokon jönne hivatalt vizsgálni, láthatná, hogy nem lustálkodunk. Csodálom az ügyvéd urakat is, hogy nem fogadnak egy-egy csinos nősegédet, sürgetésök okáért.

Ez az egyik faja a nőknek a törvényszéki teremben. A másik még érdekesebb: a való nő. Ez már nemcsak jószántából jár a törvényszékre, hanem kényszerűségből is, a békéltetés alkalmából. Ha nem volna olyan siralmas és komoly jelenet az a békéltetési eljárás, bizony sokat lehetne rajta nevetni is, mulatni is. De élvezetes és épületes minden esetben. Szabad legyen most a komolyabb képtől elfordulni és egyszerű említéssel átsuhanni az oly eseteken, midőn nyájas képű, remegő asszonyok, — többnyire anyák is már, — szorongva néznek valami sziréntől pillanatra elbódított férjüknek arczába, félőn lesve, hogy a bíró előtt is szembe meri-e mondani azt az oknéküli, de végzetes szót: gyűlöllek.” melylyel aztán megnyílik a kölcsönös szemrehányások és izetlenségek

a gyanúsítás, hogy a magyar ellenzék, mely szerelmes volt az ő megyei mindenhatóságába s az ő siralmas sérelmi politikájába, ily új és éretlen eszmékkal meglazítani, a nemzet zömét, mely örökös harcban állt a kormánnyal szétosztással meggyengíteni s majd minden erőkifejtésre alkalmatlanná akarják tenni. Nagy önmegtágadás, nagy lelki bátorság kellett hozzá, hogy megállják helyüket . . . Eötvös a XIX. század eszméinek írója, mint állambölcsele hazánk határain túl is a kor első íróinak sorába emelkedik s a Montesquien, Tocqueville, Bentham, Guinet és Guirot-k mellett fog mindenkoron említettetni! . . . A röpke csillámu vezércikk s az aranyhelyű könyv között középen vannak ama politikai röpiratok, melyek alkalmas időben közrebocsátva, magukban véve is elegendők arra, hogy valakinek nevét a feledéstől megóvják.

Eötvösnek az igazi haladásért buzgó nemes lelke azonnal forrongásba jött, ha valamely nagy eszmét kelle vagy megpendíteni vagy diadalra segíteni. Ily érzület kifolyásai voltak a *Fogház javításról*, *Büntető rendszerünk javításáról*, a *Zsidók emancipációjáról*, majd a nagy katasztrófa elmúltával, az Ausztriával való kiegyenlítés érdekében írt művei. Elég félreértésnek volt ez utóbbi tevékenységeért is kitéve. Az osztrák birodalom hatalmának és egységének biztosításáról írt nevezetes munkáját különösen oda magyarázták, mintha hajlandó lett volna hazánk önállóságának feláldozásával bevenni a közös birodalmi reichsráthba. Panaszkodott a miatt az öreg Deákknál, ki tréfára fordítva a dolgot, jövőre azt a tanácsot adá neki, hogy mit nem kérdenek tőled, arra ne felelj. Az öreg Deák, amint tudjuk, sokáig volt a bölcs hallgatásnak embere, és addig nem felelt, míg nem kérdezték; de akkor aztán a felelete el is döntötte a kérdést.

De mi ne csak az eredményeket tartjuk szem előtt, hanem jussanak eszünkbe az előzmények és az okozatok oka. Eötvös kelle hozzá, és nélküle nem lett volna még sem az önálló és felelős magyar miniszterium, sem a kiegyenlítés. Kezdetben volt az Ige, mondja az Írás. A tettet az eszmének; a győzelmet a harcnak kelle megelőznie. Egy feltűnő vonás miatt nem ereszhetem el még

zsilipje. Most csak egy pár derültebb jelenet fölelevenítésére szoritkozom, első sorban egy olyat említve, mely — bár többször ismétlődött már — mégis újra is jó volt Békéltetések alkalmával ugyanis megkérdik a váló felek életkorát, mely kérdés, főleg többek jelenlétében, rendszeren erős ingadozásba hozza a nők igazmondását, s látszik rajtuk a küzdelem és tépelődés a fölött, hogy — igazat mondjanak-e vagy sem? A rendes tépelődés a fölött van, hogy négygyel vagy nyolczczal mondjanak-e kevesebbet? Végre a nő kimondja hogy — 25 éves!

— Nem igaz! — vág közbe a neje haragvó férj — 35 éves lesz a tavasszal! Látja bíró ur itt sem mond igazat.

— De kérem, itt az eskető levelem.

— No hiszen! ez csak azt bizonyítja, hogy a papnak is azt mondat. Hát nekem ugyanakkor nem mondat-e, hogy hü leszesz, pedig. . . —

Ha kevésbé ingerült vagy jobb modoru a férj, akkor meghazudtolás helyett csak gunyos mosoly szokott ajkain elvonulni.

Egy nagyon kedvelt művésznők azonban ellenkezőjét tette az élettagadásnak, s mint a válási iratokból

önöket a nélkül, hogy a publiczista Eötvösnek *Reform* című könyvéről egy szót ne ejtsek. Az egykori *Pesti Hirlapban* a 40 es évek elején már megjelent ujság cikkei foglalja magában e könyv. Nagy idő mulva, a kiegyenlítési országgyűlés alatt újra kinyomatta és köztünk, volt követársai közt ajándékképen kiosztotta azt. Ki akarta mutatni vele, s a legmeggyőzőbb módon ki is mutatta hogy politikai pályáján kezdettől végig önmagához hű és következetes maradt, s újra s akárhányszor elmondhatja mindazt, mit 20—25 év előtt mondott. Ritka szerencse! Melyik ország, — nem értem Franciaországot, a Tolletrandok hazáját, — s hazánk melyik korszaka mutathat fel nagy számmal ily öntetű államférfiakat? Melyik nem volt annak a szemrehányásnak kitéve, többé-kevésbbé, rövidebb pálya futás alatt is, hogy pártállásával együtt elveit is változtatta? s ma fehérnek látja innét azt, a mit amonnet feketének látott?!

Végig tekintvén Eötvös *szónoki pályafutásán* kiemeli a 27 éves ifju első fellépését a főrendi házban, a mikor szavainak hatása alatt nemcsak közéletünk akkori kitünőségei, de maga az elnöklő nádor és a föléptén lelkesülő közönség szinte pártkülönbség nélkül azonnal kedvenczük-ké fogadták s véleményének nagy súlyt tulajdonítottak.... A nála jó 25 évvel idősebb Széchenyiannyira el volt általa ragadtatva, hogy a haza szomorú jövője iránt aggódó lelke az ifju láttára és hallatára azonnal felderült. „Nem, nem — így fakadt ki örömeben — az a haza el nem veszhet, melynek ilyen fiai vannak!“

. . . Különben nyomtatásban megjelent beszédei között egy igen nevezetes hézag van, melyet gyorsírók hiánya miatt nem is lehetett szószerinti szövegében az utókor számára megmenteni. — Ez ama váratlan diadala, melyet Pestmegye gyűléstermében — az 1847—8 ki országgyűlésre szóló utasítások készítése — aratott. Magával ragadta közönségét s a különben más eszmékért rajongó rendek leendő követjeiknek a centralisatio s felelős miniszterium sürgetését tették kötelességükké, minek a megye jegyzőkönyve megőrzi nyomait. Csak másnap szed-

maig is látható, egy évvel idősebbnek vallotta magát, min a minőnek keresztelő levele bizonyítja. Tudta ő, hogy ki egyszer „rózsabokorban jött a világra“, az így is úgy is fiatal marad, talán örökké is! úgy legyen, a mi hasznunkra!

Egy másik szép művésznőnkkel meg az történt a békéltetés alkalmával, hogy az izgatottságtól, melyet a férjével való szembeállításán kívül az idegen emberek előtt való megjelenés is növelhetett, annyira reszketett a keze, hogy sehogy sem tudta a nevét a jegyzőkönyv alá írni.

— Tessék talán leülni egy kissé. Némi nyugalom után majd tollat foghat.

— De talán nem is szükséges az aláírás?

— Bizony kérem az szükséges, mert különben nem választják el.

— Akkor aláírom! De nem megy! . . . Majd feljövök később!

S ezzel a remegő kezű s zavarban lévő szép ifju hölgy eltávozott és szépen elmúlt egy év, elmúlt két év és elmúlt talán a harag is, mert a válási szándékozó nő nem jött el, sőt újlag férje nevét használja már.

köztek össze Kossuth és barátai, a municipalisták s tőlük telhetőleg gyengítették meg az erőteljes, de szerintök időelőtti határozatot, — mely aztán, az akkor készülő országos ellenzéki programmba is, csak amugy mellékesen, mintegy a békesség kedvéért vétetett fel.

S a negyvenes évek egykor ünnepelt ifju szónokát, — husz év múlva, csakis a kiegyenlítési időszak nagy szónoka multa felül. Azzal a dicső táblabíróvilág történelme, ezzel a magyar parlament legfényesebb kezdő korszaka kérkedik, mint örökéltü mintáival.

S mégis, ha összegyűjtött beszédeinek ama másik kötetéhez fordulunk, — akadémiai beszédeihez, — itt találjuk fel csak a mi igaz Eötvösünket, ki egész szívét-lelkét, a maga nagyságában, a maga tisztaságában, tárja fel előttünk. Amott láthatólag igyekszik meggyőző, de unalmas szónok lenni, a mely utóbbi azonban ritkán sikerült neki; de itt, ha valamely jelesünk emlékét kell dicsőíteni, legyen az oly nagy jelenség, minő egy Széchenyi István, egy Vörösmarty, vagy legyen a csendes önfeláldozásnak oly megható példája, minő egy Ragaly, egy Csoma Sándor, — itt mindezeknek hasonmása, a velök együtt érző, együtt szenvedő egy halhatatlanságra törekvő emberbarát és hazafi áll előttünk s tolmácsolja szívünk legrejtettebb érzelmeit.

Felette jellemző, hogy az öreg Fáy András — régi táblabíró világunk e legszeretreméltóbb, legkimagaslóbb alakját is, — ő akarta parentálni, fényes elégtételt nyújtandó azért a sokat ócsárolt *Falu jegyzőjéért*; de már nem juthatott hozzá s epigonnak, nekem jutott később e hálás, de erőmön felülmuló feladat!

*

Eötvösről mint *kormányférfiuról* csupán néhány szóval emlékezik meg. Második miniszterségének idejéből a a *népoktatási törvény* megalkotásának történetéből emel ki egy-egy epizodot, a melyeknek ő maga mint ama törvényjavaslat országgyűlési előadója tanuja volt. „Eötvö-

Egy szomorúan örvendetes, vagy szomorúból lett örvendetes alkalom: „a hagyaték tárgyalás“ is sokszor hoz nőket a törvényszéki terembe. Ez eseteknél legérdekesebb a végrendelet kihirdetése. Hogy a pénz még sem „chimera“, itt láthatni csak sokszor igazán, midőn a kihirdetés előtt barátságosan egy csoportban beszélgető atyafiság, a kihirdetés után úgyszétszakad, ugrik egymástól, mint ha bomba csapott volna közéjük. Gyakran oly haragos pilantásokat lövelnek egymásra, hogy alig mer a sarokból kilépni ez a szerényen odahúzódott kis árvalány, kit a végrendeletkező, a hivalkodó és önző rokonok mellözésével, vagyonának urává tett. Pedig látszik rajta, hogy ez nem is igen tudott az öregnek hizelkedni, hisz most sem bír egy árva szót is megereszteni. Annál beszédsbek azonban hálakönyei.

Szép örökösnök és fiatal özvegyek nyomán befészkelte magát a törvényszékhez az előrelátó udvarlók faja is, kik gyalázatos hajlongások között járnak tudakozni, hogy mit és mennyit örökölt X. kisasszony, vagy Y. özvegnő? Megsokalva az ily látogatásokat, a napokban egyik urfinak ilyen kérdésére azt feleltem, hogy ezt legujabban: Tüköry-utca x szám alatt N. urnál lehet megtudni.

— Miért ott? — kérdé bámulva az urfi.

— Azért kérem, mert annak az urnak van házasságközvetítő-intézete, nem nekünk.

Futó Ferencz.

sünk — ugymond — ki neve hirét kötöttöte a törvényhez, isteni béketüréssel engedte magát akárhány részletben megveretni. Ő bele foglalta pl. a kiseddóvókat is, melyeket ki kelle törölnünk, mint nem az állam hanem a társadalom körébe tartozó intézményt. Cserébe kaptuk érte a Csengery polg. iskoláit. Kétséget sem szenved, hogy sokat nyertünk e cserével. Igaz, hogy e közoktatási törvény abban némileg különbözik egyéb törvényektől, hogy nem kell, mert nem is lehet azonnal végrehajtani s voltaképp csak egy programmot képez, melynek teljes életbe-
léptetéséhez sokszor évtizedek kívántatnak. S ha az így van, akkor a kiseddóvó intézetnek az országban elterjesztése is ily programszerűen ott maradhatott volna a törvényben. De míg ezt egyleti téren a társadalom, mint látjuk heves buzgalommal pótolgatja, addig bizonynyal hiába váránk, hogy önszántából polgári iskolákat is emeljen, a nem tudó s pályára törekvő középosztálynak s azelőtt tisztán házi nevelésre szorítva volt leányainknak, e nélkülözhetetlen, pótolhatatlan kiegészítőt.

A nap, melyen a sokat hányatott javaslat végre törvény erejére emelkedett, legboldogabb napja volt Eötvösnek.

Ugy látszik, közel halálát sejté, — annyira aggódott, reszketett e sikerért. Aldásos következményeit ő természetesen már nem érthette meg; mi is csak részben érhetjük meg.

Hisz megírta előre: „ki életét magasb czélnak szenteli, ne várja, hogy önmaga fogja éldelni gyümölcseit.“ (1842).

A mit megértünk, a mit ma éldelhetünk belőle, azt neki köszönhetjük. De egyuttal egy szent köteltséget hagyott reánk, mely, ha nem csalódom, ez ünnepélyes perczen is ide összehozott bennünket, mely kísér szünetlen rögs pályánk különböző utain, uj erőt ad mikor már roskadoznak s minden külfénynél drágább pályabért tart előnkbe, ha csüggedés kísértene. Nekünk folytatni kell azt amit ő megkezdett, előbbre vinni az ő munkáját.

Vidéki levelezés.

Balázsfalván, 1888. febr. 19.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A farsang rövid voltánál fogva itt is hamar lezajlott s alig volt alkalma a tánczkedvelő fiatalságunknak a vig „Karneval“ herczegnek hódolni, már is beállottak a sovány böjti napok unalmat ígérő egyhanguságukkal. De a mi életkedvű és leleményes fiatalságunk módot talált a vezeklésnek szánt időt a társas együttlétnek fentartani, a mennyiben hamarjában *Finna* István főszolgabíró védnöksége alatt megalakult a „balázsfalvi műkedvelő társulat.“

Először f. hó 16-án két vigjáték: „*Angolosan*“ és „*A váró teremben*“ került színre és ezek előadásával mutatta be magát a fiatal társulat a nagy közönségnek. Mind a két darab várakozáson felül sikerült; minden egyes műkedvelő szerepét tökéletesen bírta, s oly korrektül játszott, mint akármely kiképzett színész, mire taps és éljenzés volt a jutalom. Az előadás után táncz következett, mely a legjobb kedv mellett reggeli 3 óráig tartott.

A mi az anyagi sikert illeti, az a helyi viszonyokhoz képest nagyonis kielégítőnek mondható; 90 frt volt a bevétel, ebből levonva 30 frt kiadást, maradt 60 frt tiszta

jövedelem, mely az alakult társulatnak szükséges szin-
padi kellékek beszerzésére fog fordíthatni.

Közreműködtek: Török Bálint aljárásbíró mint ren-
dező: Dániel Istvánné, Pongrácz Simonné, Finna Giza és
Klári kisasszonyok, ifj. Dániel Mihály, Finna Aladár,
Pongrácz Simon és Szöllösy Elek mint tagok, kiknek e
helytt is a nagy közönség nevében köszönetet mondok
a nyújtott élvezetes előadásért, kérve őket a megkezdett
nemes vállalati kitértésre.

..... y.

Napi hírek.

Gyulafehérvár, február 21.

— (**Nagyböjti hitszónokok**) A nagyböjti szt.
idő alatt — a „K-s.“ értesülése szerint — a kfehér-
vári székesegyházban hetenként kétszer fog hitszónoklat
tartatni: pénteken délután német nyelven, tartja dr. Szuchy
Béla theol. tanár, és vasárnapon délután magyar nyelven,
tartja Zlamál Ágost püsp. lyc. tanár; a helyi irgalmas
szüzeknél pedig a nagyböjti ájtatosság minden héten szer-
dán délután tartatik, hol az alkalmi szt. beszéd ciklust
dr. Sándorffy Nándor bölcsészettanár tartja.

— (**A tiszti kaszinóban**) e hó 14-én sikerült
tánczestély ment végbe; a közönség minden zugában
megtöltötte a termeket és hajnalig hódolt Terpsichore
kisasszonynak; a többi közt cotillon is volt rendkívül
exact rendezéssel és változatos figurákkal; a contre-tán-
czokat 26 pár járta; pitymallott már, midőn a jokedvű
társaság széteszlott.

— (**Gyász eset**) E hó 15-én meghalt *Korbarz* János
cs. és k. I oszt. százados, ki már több éve volt Gyulafe-
hérvárt helyörségen. Temetése e hó 17-én d. u. 3 órakor
ment közrészvét mellett végbe. Béke halmvaira!

— (**Az önkéntes tűzoltó testület**) f. évi feb-
ruár 12-én saját pénztára gyarapítására tartott tánczmu-
latság ötletéből felülfizetéseket teljesítettek: Lönhart Fe-
rencz erdélyi püspök ur ő Excellenciája 4 frt 50 krt. Mo-
reno Ilyés 2 frtot, alsóváradi Glük Adolf 1 frt. 50 krt.:
Tulbureán Jakab, Büchler Mari, és Duducz Péter 1—1
frtot, Laszkeráty István, Fingerhut Jakab, Bocskay Zsig-
mond és Knarr Ignác 50—50 krt. Péter Mózes 20 krt.
— Miért is megnevezett adakozóknak a legmélyebb és
legforróbb köszönetét mondja az önkéntes tűzoltó parancs-
nokság.

— (**A Gyulafehérvári önkéntes tűzoltó-tes-
tület**) 1887. évi számadási mérlege: Bevétel. Pénztárma-
radvány 1886. évről 725 frt 52 kr. Városi közpénztártól
1105 frt 56 kr. Püspök ő excellenciájától 200 frt. Pártoló
tagoktól 43 frt 50 kr. Mulatságokból tiszta jövedelem 78
frt 46 kr. Takarékpénztári kamatban 16 frt. Zenélésekből
45 frt. Előleg térítvényből 87 frt. Használhatlan szerelvé-
nyekből 67 frt 32 kr. Örtanya használati bérből 20 frt.
Egyenruha eladásából 11 frt 74 kr. Összesen: 2400 frt 10 kr.
Kiadás: Mazalik zenekarmester fizetése 399 frt 96 kr.
Jodl kisegítési díja 60 frt. Báncs egyleti szolga fizetése
240 frt. Báncs egyleti szolga ruha illetménye 46 frt.
Épület fenntartására 24 frt 96 kr. Vegyes kiadásokra
169 frt 76 kr. Világítási anyagra 48 frt. Előlegekre 80
frt. Zenészek illetményre 24 frt. Szerelvények beszer-
zése és javításra 478 frt 34 kr. Hangszerek beszerzése
és javítására 141 frt 40. Tűzifára 29 frt 70 kr. Zené-
szeknek egyenruhára 331 frt 70 kr. Közmunka megvál-
tásra 23 frt 95 kr. Fuvarbérre 38 frt 50 kr. Kota irás
és könyvek javítására 53 frt 20 kr. Nyomtatványokra 60 frt
50 kr. Tűzoltói szaklapokra és naptárra 8 frt 14 kr. Ér-
mekre 70 frt. Egyenleg 71 frt 99 kr. Összesen 2400 frt 10 kr.

— (**Abrudbányán**) ez évben is árvésztől tartanak,
mert hihetetlen mennyiségű hó torlaszódott fel a hegye-
ken. — Mult héten ment végbe a városi képviselő testü-
let rendes és pótagiainak megválasztása.

— (**Elégett gyermek.**) Zalathnán egy gondatlan
anya magára hagyta 1½ éves kis fiát a szobában, míg
maga a marhák után nézett, a tüzelő helyhez férközött
gyermek ruhája lángba borult s a gyermek az égési se-
bek következtében meghalt. A bíróság megindította az ok-
talan anya ellen a vizsgálatot.

— (**Nagyenyedi hírek.**) Az idei farsang legné-
pesebb és legsikerültebb tánczvigalma a *tűzoltók bdlja*
volt; a négyeseket 65—80 pár tánczolta. — E hó 14-én
ment végbe szorgalmas előkészületek után a műkedvelők
jelmezestélye, mely szintén jól sikerült; volt rózsaballet,
cotillon, magyar szóló sat. A négyeseket 44 pár járta és
a mulatság csak reggel 5 órakor ért véget. — A dalkör
márczius 17-én szintén táncmulatsággal egybekötött jóté-
konycélú dalestélyt rendez. — Major József tánczmeister
e hó 25-én próbabálon mutatja be tanítványainak elő-
menetelét.

— (**Két elbeszélés.**) foglalja el a Singer és
Wolfner kiadásában megjelenő s oly közkedveltségű Egye-
temes regénytár legújabb kötetét. Szerzője Kazár Emil.
Két olyan különböző tárgyú, különböző hangú elbeszélés,
mintha nem is ugyanegy toll írta volna, de ugyanaz az
egy toll épen a különböző tárgyhoz alkalmazkodott. A
„Lég és föld“ maga egy kisebb regény, az élet küzdel-
meinek, a fővárosba kerülő ifjúságnak rajza, erős voná-
sokkal. Egy fiatal ember és egy fiatal leány története van
elmondva benne, kiket a mindennapi életfolyása egymás
utjába állit, s kik egymás boldogulásának akadályai lesz-
nek, noha vonzódnak egymáshoz. A nagyvárosi élet ko-
morságában vész el a két főalak fiatalságának öröme, sze-
relmének idyllje és megsemmisül életcéljuk is. A drámai
helyzetekben annyira változatos elbeszélést „A kitörült
évek“ című novella követi könnyűden írva, folyton
bonyolódó mesével, mely egy titokzatos eset körül szö-
vődik, s az olvasót abban szerző egész másképen fejti
meg, s a megfejtéssel két régi jó barát és egy szerelmes
pár szívét hozza közvetlen közelségbe. — A két elbeszé-
lés díszes piros vászonkötésben 50 kr.

— (**Az alvinczi román teplom**) sekrestyéből
ismeretlen tettes ellopta a történelmi emléket képező —
körmenetekhez használt — értékes zászlót, még pedig va-
lőszínűleg álkulcs segítségével, mert a lelkész a segrestye
zárját a rendes kulccsal kinyitni nem tudta.

— (**Csőd.**) A gyulafehérvári kir. törvényszék *Arca*
Adolf alvinczi be nem jegyzett kereskedő ellen ma a cső-
dött megnyitotta. Csődbiztos: *Zsakó* István tsz. bíró, tö-
megmondnok: Barbu Mik ós ügyvéd, helyettese Issekutz
János ügyvéd. Bejelentési határidő 1888. évi Május hó 15-ik
napja, a folyósítási tárgyalás pedig 1888. Junius hó
12-én lesz.

— (**Számtalan sorozatot**) képeznek azon bizo-
nyítványok, melyek Warners Safe Cure gyógyerejét ta-
nusítják vese-máj-és más secundär bajoknál, mint rheuma-
tismus, köszvény, rossz emésztés sat. Ujabb tanuul lép fel
frank Louis ur Schönebeckben Magdeburg mellett, csás-
szár-ucza 19. sz. ki írja: Warners Safe Cure-jának első
nyolcz napi használata után gyermekemnél már javulást
tapasztalhattam, a mennyiben a daganat lelohadt és a be-
tegnem nem voltak többé oly légzési nehézségei. A má-
sodik héten a daganat egészen eltűnt és az első üveg után
frigyesem felkelhetett. A második üveg után az étvágy
javult s visszaeséstől most már nem kell tartani. Tökele-
tesen megvagyok győződve, hogy Warners Safe Cure-ja
hathatós gyógyszer vesebajoknál és itt még egy esetről
emlékezhetem meg. Egy itteni éltes nő, kinek mult évben

hasonbetegsége volt s nem helyesen kezeltett, mlnt hóban ismét visszakapta régi baját. A nő az ön gyógyszerét vette be és most teljesen jól érzi magát. Midőn legjobb köszönetemet nyilvánítanám, ohajtom, hogy minden hasonbajban szenvedő bizalomteljesen használják Warners Safe Cure-ját. — Eladás gyógyszertárban. Ara 2 frt 80 kr. Raktár Gyulafehérvárt Frölich Gyula és Nagy Józsefnél. Főraktár Einhorn gyógytárban (Fanta M.) Prágában.

— (75 krajezáért) egy egész hónapig bárki egy jól szerkesztett népies irányu ellenzéki képes polotikai napilapot járathat: a **Kis Ujság-ot**, mely Budapesten Wodianer F. és Fiai, bpesti könyvnyomdász, könyv- és hirlap-kiadóhivatalában jelenik meg. A „Kis Ujság“ nemzeties ellenzéki politikát követ, szivós kitartással, lankadatlan erélylyel küzd a haza boldogságáért, s a honfenntartó magyar faj uralmáért. A „Kis Ujság“ nagy gondot fordít, hogy olvasóinak igényeit minden tekintetben teljesen kielégítse. Ugy a főváros, mint az ország és a külföld minden hírét naponként híven és gyorsan közli. A nevezetesebb napi eseményeket szép kiviteli képekkel illusztrálja. Ezenkívül rendkívül érdekesítő, — többnyire a fővárosi életből merített, — regényeket közöl, a melyek bárki által könnyen élvezhető népies nyelven vannak megírva. Előfizetési árak: félévre 450, egy negyedévre 225 és havonként 75 kr. Mutatvány számok bárkinek egy hétig ingyen küldetnek, ha e lap kiadóhivatala (Budapest, IV. ker., Sarkantus-u. 3. sz.) levelező lapon erre felszólittatik.

Nyilttér. *)

Weise Seidenstoffe von 65 kr. bis fl. 11.40 per Meter (ca. 120 Qual.) versendet roben- und stückweise zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (k. k. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe 10 kr. Porto.

*) E rovatban megjelenő cikkért nem vállal felelősséget a Szerk.

CSARNOK.

Hantok

(Elbeszélés)

Irta: **Pollák Géza.**

IV.

Egy alak nem messze tőlük, egy nagy gesztenye fa mögött látta boldogságukat. A szivekben nem tudott olvasni. Ott nem azt látta volna. Margit volt. Önkéntelen tanuja mindennek. Nem mozdulhatott. Millát jött föl keresni. S hallotta Bánlaki vallomását. Milla szavait. Látta a menyinet rájuk borulni. Szemeibe könnyek tolnak. Ugy összeszorul szive. —

Hiszen ő is szerette az ifjut. Az neki is sutogott azon az estélyen szerelmes szavakat. Melyiket szereti igazán? Millát s nem őtet. S fájó volt nagyon az a mosoly, melyet Milla ajkain látott. — Azok boldogan hagyták el a paradicsomot.

V.

Pokol volt az. . . .

Margit beteg nagyon. Milla ágya előtt ül s kezével melengeti a beteg hideg kezeit. Eggyedül vannak. Kövendi és neje a sok virrasztástól kifáradva szobáikba vonultak.

Margit már több hete beteg s az orvosok segiteni nem tudnak. A gyermek nem mondja az igazi okot, mi bántja. Nem mondja hol fáj.

Margit nem volt többé gyermek. Fölébredt benne a

szerető nő. És küzdenie kellett szivének érzéseivel. Elfojtani kellett az egyiket a másikért. Nem volt gyermek, de gyöngé nő. Törékeny, mint a virág. S a küzdelemben egyik érzésnek győzni kell. Akár melyik győz, az egy szivet tör össze. Legjobb barátnőjének boldogságát rombolja szét, ha felfedezi előtte a valót. Annak a boldogságtól piruló arcza éles tör a szivében. De az lenne a könnytől ázott, bánattól levert arcza is.

Mennyit kellett szenvednie. Az eltitkolt köny, a fájdalom napról-napra halványabbá tették arczát s most ott fekszik ágyában. Egy szavába kerülne és a rózsák ismét ott virulnának arczán. Megszünne a szenvedés. De hallgatott. Hallgatásába temeti el szivének édes vágyait. Hiszen ha szól, a másikat fosztja meg a mennyországától. És ő Millát nagyon Szerette. Azt akarta hogy a kiket ő oly forron szeret. . . azoké legyen az üdv, azoknak nyíljon a virág. Illatával azoknak áldozzék. Azoké legyen minden öröm. S neki csak egy kicsiny, halvány sugár jusson az ő szeretetésből. . . Megtörött fény, melyen lelke boldog megnyugvással szálljon a magasba. Ott a trón számolya előtt mondhasa el „Ugye jól cselekedtem?“

„Édes Margitom csak egy szót esdek tőled. Mondd mi bánt? Arczod elárulja szenvedésed. Mondd, oh mond el nekem, leghivebb barátnődnek. Talán enyhíteni fogok a fájdalomon? Talán irt nyujthatok az ütött sebekre? Mert lelked szenved. Azt látom, azt olvasom arczodon.“

„Semmi. . . semmi nem fáj Milla. A mi fáj, az is elmulik. Jer közelebb hozzám. Hadd ölelhessem át szép fejedet. Hadd beszéljek hozzád. Hadd csókoljam arczod.“

És a beteg leány oda vonja a másikat fejét magához és aztán beszél. Amit mond az a másikat szive mélyéig rendíti meg. S elfojtja könnyeit, nehogy a betegnek ártson vele. Abból pedig a láz beszél.

„Istenem, mily szép az élet. És nekem mennem kell. Látod ott azt a fehér felhőt. Az én utánam jön. Milyen jó is lesz oda fönn. Ott nincs soha tél. Mindig a tavasz kínálja örömeit. Ott nincs fájdalom, nincs szerelem. Nincs gyűlölet. Onnan fogok letekinteni reátok. Lelkem itt fog köztetek lenni néha. Megérezitek azt. Ha vállára fogsz borulni s hallgatod édes szavait, ott leszek én is köztetek. Ha egymásnak ajkairól fogjátok szivni a menygyönyöreit, ha mindent, mindent elfogtok felejteni boldogságtokban. Ott leszek én is oztozni benne. Ennyit kérek én tőletek. Ne zavarjatok el engem akkor. Hiszen én mindkettőtököt szerettem“.

Aztán lehajtotta fejét a párnára. Elaludt csendesen s folytatta lázálmát. Margit kimondta a féltett, a rejtegetett titkot. A kerü jelenetet újra látta maga előtt. A láz most éppen arról beszél.

Milla szivén mély fájdalom nyilalt át ennek hallatára.

„Bűnhődöm érted Miklós! És te, a ki most oda fönn a Mindenható előtt panaszolod fájdalmadat, szenvedéseidet, lásd, mint bűnhödtem azokért, mert én okoztam. Ennek az angyalnak, ki erősebb volt, mint én, meg kell gyógyulnia. Hadd szenvedjek én. Legyek én elkárhozva. Megérdemlem.“

Azzal végig esett a hideg földön s úgy sirt, zokogott.

Nem nyujtott az neki vigasztalást . . .

VI.

„Maglehet gyógyítani Margitot asszonyom. Lázálmában kibeszélte a mi lelkét nyomja. Bánlaki Lászlót szereti.“

Szilárd erős hangon beszélt. Még akkor sem reszetett szava, mikor Bánlaki nevét kimondta.

(folyt kőv.)

FELELŐS SZERKESZTŐ: **Dr. MÁYER ÖDÖN.**
LAPTULAJDONOS és KIADÓ **ÁVÉD JÁKÓ.**

H I R D E T É S E K.

BRAUNSTEIN FRÈRES PARIS
Marque Déposée. S.G.D.G.

Mely cigarettapapír a legjobb ?

Ezen, minden cigarettázóra nézve nagyon fontos kérdés már a legkétségtelenebb módon bebizonyult.
Nem üres reklám, hanem elsőrendű tudományos személyiségek által összehasonlított vegyelemzések alapján a forgalomban előforduló jobb minőségű cigarettapapírok között a

„Les dernières Cartouches“
Braunstein Frères gyárából,
Páris, 65 Boulevard Exelmans,

mint jóval könnyebb és legjobb cigarettapapír elismertetett. Mivel ez már többi közt Dr. Pohl tanár által, a bécsi vegytani egyetemen, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegyiskerületi állomás főnöke által megállapított 1887. jul. hóban. Dr. Soyka Hygienia-tanár által a prágai nem. egyetemen egészségügyi szempontból újabb összehasonlító vegyelemzést a lehető legfinnyesebb eredmény koronázta a mennyiben a „**Les dernières Cartouches**“ cigarettapapír 28-74^oo-al könnyebb és hogy a dobányfűsthez 28-77^oo-al kevesebb idegen alkatrészt tartalmaz, mint a többi vegyelemzett papír. — **Valódi** csak azon papír, melynek etiquettejé mellékelt rajzhoz hasonló és **Braunstein Frères** cégét viseli.

A gyár **cigarettapapírjainak és cigarettahüvelyeinek** nagyban elarúsítása végett saját czege alatt **Bécsben, II. ker., Negerlegasse 8. sz. a.** raktárt nyitott, továbbá kapható minden nagyobb ilyenmü cikket árusító kereskedőknél.

ORIGINE CONTRAFACERE A ACESTEI
NÁRTÓ SE VA UPRAMNI COMPORI
LÉONH

Jakob Braunstein

ÉPÜDÉ S.G.D.G. EN FRANCE ET A L'ÉTRANGER

DOROBANTUL

10 MAIU 1877

FRATII BRAUNSTEIN
BUDOURI FABRICANTI
— PARIS —
ÉPÜDÉ S.G.D.G. EN FRANCE ET A L'ÉTRANGER

Jakob Braunstein

Braunstein Frères

JÓ KERESLET!!! Bizalmas személyeket keresünk sorsjegyek eladására részletfizetés mellett az 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében. **Magas jutalékot esetleg havi fizetést** is adunk. — 117. 25-14

Fővárosi váltóüzlet társaság **Adler és Társa** Budapest.

Magyar iparczikk!

Mig eddig még a pótkávét is a külföldről vettük, most az elismert jószág

Lenck-kávében

oly kitünő hazai gyártmányunk van, melynek használata máris általános **divattá** vált.

Lenck-kávé

kapható minden jobb kereskedésben s a hol a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje mint **hazai gyártmányt.**

A t. elárúsító urak forduljanak **Lenck S.** pótkávé-gyárához **Sopronba**, honnét **mintákat** rögtön, **ingyen** és **bérmertve** kapnak s így **rizikó nélkül** győződhetnek meg a felől, hogy a **Lenck-kávé** a legjobb eddig ismert pótkávé. 198. 16-2.

Kolozsvártt Kauntz József ur a gyár képviselője.

Eladó ház.

Gyulafehérvárt, Templom-utcza 56. sz.

házas telek eladó,

mely áll

négy szép nagy szoba,- egy előszoba,- két konyha,- egy nagy gyümölcsös-kertből.

3-1.

Értekezhetni ugyanott

Özv. Kákovits Jakabné háztulajdonosnénál.

MOSER S. Eszterházy herceg volt uradalmi orvosa.

185. 52. 6.

Élet-Elixír.

Egy félszázadon át, embereken és a természetben tett gyakorlati tanulmányozás után sikerült „Élet-Elixír“-emet összeállítani. Számptalan barátaim és betegeim kiknek alkalmuk volt **Élet-Elixirem** bámulatos csodás hatásáról meggyőződni, felszólítottak, hogy lelkiismeretlenséget, sőt vétkeket követnék el az emberiségen, ha kitünő orvosi szeremet őrle megvonnám. Ez által ösztönözöttem, de főképp lelkiismeretem megnyugtatósaúl kötelességemnek tartom „Élet-Elixír“-met ezennel a nyilvános forgalomnak annál is inkább atszolgáltatni, miután tiszta meggyőződésem, hogy ez által az emberiségnek maradandó emléket hagyok magam után.

„ÉLET-ELIXIREM“

már rövid használat után, a legmeglepőbb, leghatásosabb és legjobb sikert eredményezi; kitünő jónak bizonyul általában **elgyengülésnél, az idegek elernyedésénél, vérszegénységénél, mell és gyomor-fájdalmaknál, hemorroidoknál, szorulás és májbajoknál, étvágy- és almatlanságnál.**

Naponként használva Élet-Elixír“-em **mentő-szer** minden betegség ellen; bámulatos hatásával az előbbi természetes erőt ismét helyre állítja, felvilanyozza az étszellemet, kiesbi az eszmék t, nyomtalanu eltávolítja az idegek rezgését, gyengíti a köszvény (podagra) fájdalmait és elhárítja ennek benyomulását a felső béir szakbe, tisztítja a gyomrot benyálkásodó nedvektől, melyek emésztési nehézséget, fejfájást és gyomorémalygést szülnek, egyszóval: leküzdí a legtöbb betegségeknek biztos forrását. — Eltávolítja a belgőresöt a gyomorban jókedvre és derültségre ébreszt; elhárítja egy óra alatt az emésztetlenséget; meggátolja a szív betegségét; isztítja a vert és gyógyít minden hideglelést már a harmadik dosisnál.

„Élet-Elixír“-em a legjobb szer gyengeség, sápadtság és görvélyesség (Stropheln) ellen; egy kitünő szer emésztési **nehézségeknél, hányásoknál, yomorgóros és gyomorhévniél** (Soibrennen).

!!Szenvedő emberek!!

Csak egyetlen egyszer rendeljétek meg „Élet-Elixír“-emet és győződjétek meg ezen szer kitünőségéről és előre is biztosítalak titeket, hogy „Élet-Elixír“-em minden háznál nélkülözhetlen lesz. Az **Élet-Elixír** csakis egyedül nálam kapható:

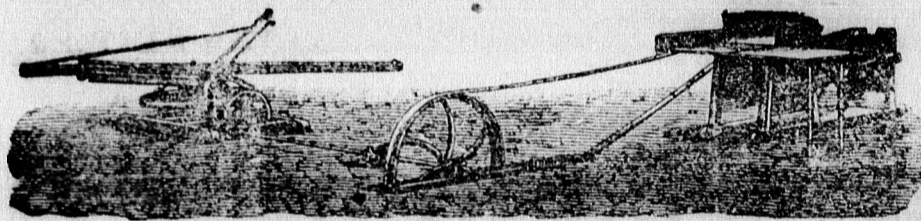
Budapest, VI. gyár. utca 37. sz.

Moser S.

Eszterházy herceg volt uradalmi orvosa,

Egy palack ára használati utasítással 2 forint 50 kr. o. é. A szétküldés, az összeg előleges beküldése vagy utóvét mellett a világ minden irányába pontosan eszközöltetik.

195. 3-3.

ELSŐ MAGYAR

Gazdasági Gépgyár

Budapesten

GROSSMANN és RAUSCHENBACH,

a budapesti 1885. évi o. sz. kiállítás alkalmával a legmagasabb elismerésként a Nagy Diszokl. kitüntetett gépgyár

Gyulafehérvári képviselője

UNGAR ALBERT,

kivel bármily e szakba vágó üzlet a legjobb feltételek mellett megköthető, és ajánlja ez évadra különösen **Gőzmozgonyok és Gőzcséplőgépek, Cséplőgépek járgány- és kézi-erőre, kukoriczamorzsoló, malmok, takarmány-készítőgépek, borsajtók és mezőgazdasági gépeket,** általában elvállal megrendeléseket **vas- és ércöntvényekre, gépekre és munkákra** rendelet szerint, ugyszintén **mindennemű gépek** javítását.

Ungar Albert, a Grossmann és Rauschenbach özég gyulafehérvári képviselője.

Nyomatott Papp és Ferdinándnál a püspöki lyceum könyvnyomdában Gyulafehérvártt. (Novák Ferencz-tér.)

Guter Rat ist Goldes wert! Die Wahrheit dieser Worte lernt man besonders in Krankheitsfällen kennen und darum erhielt Richters Verlags-Anstalt die herzlichsten Dankschreiben für Zusendung des kleinen illustrierten Buches „Der Krankenfreund“. In demselben wird eine Anzahl der besten und bewährtesten Hausmittel ausführlich beschrieben und gleichzeitig durch beigedruckte Berichte glücklich Geheilte bewiesen, daß sehr oft einfache Hausmittel genügen, um selbst eine scheinbar unheilbare Krankheit in kurzer Zeit geheilt zu sehen. Wenn dem Kranken nur das richtige Mittel zu Gebote steht, dann ist sogar bei schwerem Leiden noch Heilung zu erwarten, weshalb kein Kranker veräumen sollte, mit Correspondenzkarte von Richters Verlags-Anstalt in Leipzig einen „Krankenfreund“ zu verlangen. An Hand dieses lesenswerten Buches wird er viel leichter eine richtige Wahl treffen können. Durch die Zusendung erwachsen dem Besteller keinerlei Kosten.

Der echt mit der Marke „Anker!“

Gicht- und Rheumatismus-Leidenden sei hiermit der echte **Pain-Expeller** mit „Anker“ als sehr wirksames Hausmittel empfohlen.

Vorrätig in den meisten Apotheken!

Gyulafehérvártt kapható: **Frölich Gyula** gyógyszer-tárában és Kojeteinben: **Kubicsek J.** gyógyszer-tárában. 134. 38-9.

